

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość GOCLAW
1. Nazwa POMNIK UPAMIĘTNIAJĄCY MOGIŁĘ POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH Z 1863 R.		2. Czas powstania 2018 r.	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres/lokalizacja ul. Spokojna 08-440 Gocław Nr ewid. działki: 1489/2 obręb: Gocław Współrzędne geograficzne: N 51°59'59.7" E 21°32'15.9" 5. Przynależność administracyjna województwo mazowieckie powiat garwoliński gmina Pilawa 6. Formy ochrony

1. Widok od płd. - wsch.

2. Mapa z lokalizacją obiektu.

8. Historia, opis i wartości

Kalendarium:

- 2018 r. – budowa pomnika upamiętniającego zbiorową mogiłę powstańców styczniowych z 1863 r., przeniesioną cmentarz parafialny w Gocławiu w związku z rozbudową drogi ekspresowej nr S 17.

Monument znajduje się ok. 1,2 km na pld.-zach. od zabudowań wsi. Usytuowany jest przy ul. Spokojnej, w pobliżu przejazdu nad drogą ekspresową S 17.

Pomnik w formie granitowego głazu narzutowego, ustawiony pośrodku prostokątnego pola wybrukowanego betonową kostką. Od frontu przymocowana jest prostokątna, przezroczysta tabliczka z tworzywa sztucznego z nadrukowanym w kolorze czarnym emblematem powstańczym (dwie skrzyżowane kosy i data 1863 na tle tarczy herbowej) oraz informacją o treści:

„W tym miejscu po bitwie „pod Żelazną”/ pochowano poległych powstańców/ z oddziału III „Dzieci Warszawy”/ płk Ludwika Żychlińskiego./ podczas powstania styczniowego, w dniu 25 sierpnia 1863 r./ na gruntach folwarku Żelazna, niedaleko zabudowań dworskich/ (obecnie zabudowania te znajdują się w Gocławiu, gmina Pilawa)/ oddział powstańczy „Dzieci Warszawskich” stoczył bitwę z Rosjanami/ dowodzonymi przez generała Mullera von Zakamelskiego./ Walka była zacięta i tylko ranienie Żychlińskiego spowodowało,/ że Rosjanie nie zostali całkowicie zniszczeni./ Oddział liczył 400 strzelców i 300 kosynierów. W jego szeregach/ walczył młody Aleksander Głowacki (Bolesław Prus)./ Obecnie szczątki powstańców spoczywają na terenie/ cmentarza parafialnego w Gocławiu”.

Pamiątkowy głaz w Gocławiu stanowi ważny element krajobrazu kulturowego gminy Pilawa oraz źródło wiedzy o lokalnej historii.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania określa się w skali punktowej na 5 – bardzo dobry.

10. Wykonanie karty (autor, data, podpis)

mgr Iwona Bartnik
05.01.2024 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Zbigniew Pawlak
Starszy Inspektor ochrony zabytków
ds. zabytków nieruchomych i kontroli

*dotyczy zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków